

ECO & CO: EEN PREVENTIEHULPMIDDEL UIT DE AGENDA 21 VAN HET OCMW VAN SINT-GILLIS

*Adviezen en begeleiding om de impact op het milieu van de inwoners van Sint-Gillis
duurzaam te verkleinen*

1. EEN VASTSTELLING ...

"De spectaculaire ontwikkeling de laatste jaren van de onzekerheid op het vlak van werkgelegenheid en inkomen ontnemt een groeiend aantal mensen van de middelen die ze nodig hebben om in hun basisbehoeften te voorzien." . Deze vaststelling is ook van toepassing op de gemeente Sint-Gillis.

In 2008 kregen de OCMW's steun vanuit het 'energiefonds' (federaal niveau). Verder kreeg het OCMW van Sint-Gillis datzelfde jaar ook een gewestelijke subsidie toegekend voor de lancering van een proefproject rond duurzame ontwikkeling. Op aansporing van het CAFA en zijn schuldbemiddelingsdienst had het OCMW van Sint-Gillis namelijk beslist om veeleer op preventie (vermindering van het energie- en waterverbruik) in te zetten dan op remediëring (d.w.z. de hele energiefactuur of een deel ervan van een gezin in moeilijkheden betalen). Door zich in een 'lokale Agenda 21'-aanpak te engageren, hebben het OCMW en het CAFA voormelde subsidies daarop aangewend om hun gebruikers te helpen hun schulden in 'besparingen' om te zetten en hun passief gedrag in actief, ecoverantwoordelijk gedrag te veranderen. En zodoende voluit de kaart van de duurzame ontwikkeling te trekken.

2. ... EEN ANTWOORD EN DIENSTEN

Op die manier ontstond er een nieuwe dienst, Eco & Co genaamd, bedoeld om in te grijpen op preventief vlak en in het bijzonder op het energieverbruik (kwaliteit van de isolatie, ecohandelingen, audits, ...). Twee jaar later is de lokale Agenda 21 van het OCMW uitgewerkt rond een institutionele benadering en de ontwikkeling van projecten.

De 3 sleuteldomeinen zijn:

- sociale actie (de basisactiviteit van het OCMW),
- bestuur (betrokkenheid van de werknemers) en
- intern milieubeheer (afvalbeheer, ...).

De dienst Eco & Co is zowel op preventief als op curatief vlak een bevoorrechte partner in tal van acties van de Agenda 21. De acties van Eco & Co werden versterkt door de lokale Agenda 21 om de dienst te veranderen in een sterke inrichting, met name om het 'beter consumeren' te ondersteunen. Eco & Co integreert in zijn diensten immers de problematieken die de gebruikers van het OCMW rechtstreeks aanbelangen (integratie, cultuur, hermobilisering, huisvesting, enz.) alsook de ecologische problematieken (afvalbeheer, mobiliteit, energieverbruik, enz.). Verder komt Eco & Co eveneens tussen via zijn verschillende diensten in de acties van de Agenda 21 die verband houden met de verbetering van het dagelijkse leven van senioren, de verspreiding van ecohandelingen op het vlak van huisvesting en de informatieverstrekking aan evenals de opleiding van het OCMW-personeel.

Eco & Co staat voor alle inwoners van Sint-Gillis open, ook al gelden de gebruikers van het OCMW als zijn primaire doelpubliek. Zijn belangrijkste activiteiten kunnen we onderverdelen in participatieve informatieworkshops en geïndividualiseerde diensten. En de dienst doet dit alles gratis.

¹ http://www.actionconsommation.org/publication/docs/Actes_conso_resp_precarite.pdf

Workshops van de Consum'Actoren (energie, schuldenlast, huisvesting, voeding, gezondheid, recyclage, ...)

Deze workshops hebben tot doel om informatie te verstrekken over ecohandelingen, opdat de consument meer greep zou krijgen op zijn keuzes en daden in de verschillende domeinen die met consumptie samenhangen en zo aan levenskwaliteit zou winnen.

Daarnaast zijn de workshops ook een plek om dingen te verwoorden en kennis met anderen uit te wisselen. Dankzij de groepsanimaties kunnen de deelnemers zich in elkaar herkennen via gedeelde ervaringen.

Elke jaar worden er naast de 2 workshops over energie ook andere thema's voorgesteld, zoals de voedingsworkshop. Iets wat alle thema's ten slotte met elkaar gemeen hebben, is de 'info-energie'-toets, zoals in dit geval het plaatsen van het deksel op de kookpot.

Vereenvoudigde energieaudits

Een energieadviseur komt aan huis om samen met de bewoner(s) van het pand na te gaan, wat ze zoal aan kleine maatregelen kunnen treffen om het energieverbruik te verminderen. Tijdens de audit test de energieadviseur ook de aanwezige elektrische huishoudapparaten om de bewoners er bv. toe aan te zetten om voor minder energievervlindende toestellen te opteren.

Sociale energiebegeleiding

Een jaar lang wordt het energieverbruik van een woning opgevolgd om te zien hoe het evolueert. De ontmoetingen vinden maandelijks plaats en de adviezen die gegeven worden, zijn aangepast aan het seizoen.

Uitleendienst voor materiaal en technotheek

Wattmeters waarmee het verbruik van elektrische toestellen gemeten kan worden, worden gratis uitgeleend. Materiaal waarmee het eigen energieverbruik verminderd kan worden, wordt tentoongesteld in de lokalen van Eco & Co.

Bibliotheek en spelotheek

Boeken over alle thema's die tijdens de workshops van de Consum'Actoren aan bod komen, worden gratis uitgeleend voor een periode van twee weken. Op die manier kunnen gebruikers zich op een ludieke en praktische manier over duurzame ontwikkeling informeren

Organisatie van en deelname aan activiteiten die verband houden met duurzame ontwikkeling

Aanleg van een didactische moestuin op een afgesloten oppervlakte (samen met de straathoekwerkers), animatie van een Café des mamans, organisatie van sensibiliseringsworkshops in het 5de en het 6de leerjaar van het gespecialiseerd secundair onderwijs, aanwezigheid op het dynamo-feest.

Kleine werken uitgevoerd door de ecoarbeiders

Twee ecoarbeiders gaan bij particulieren thuis langs om kleine werken te verrichten teneinde de huurders te helpen hun energie- en waterfactuur te drukken. Wat ze daarbij zoal doen? Timers plaatsen, de werking ervan uitleggen, reflecterende panelen achter de radiatoren aanbrengen, een zuinige douchekop installeren, gewone lampen vervangen door spaarlampen, ...

3. DE RESULTATEN ?

Sinds 2008 heeft Eco & Co zijn verankering in het landschap van Sint-Gillis bewezen door het toenemende succes waarop zijn activiteiten kunnen rekenen. Elk van deze activiteiten draagt dan ook alleen of in combinatie met andere bij tot de realisatie van de lokale Agenda 21.

Zo zorgen de thematische workshops eveneens voor een bewustwording, afgezien van de financiële besparingen die ze opleveren en de impact op het milieu van een geheel van kleine dagdagelijkse handelingen.

Via de energieaudit kunnen fouten in het gedrag van bewoners worden geïdentificeerd, zoals het gebrek aan onderhoud van uitrustingen en het type van installaties. De audits kunnen ook gevolgd worden door een Sociale Energiebegeleiding (SEB). Kwalitatief gesproken, denkt Eco & Co dat een vermindering met 10 à 30 % van het verbruik haalbaar is.

Het werk van de ecoarbeiders in combinatie met verantwoordelijke gedragingen zouden het volgens Eco & Co mogelijk moeten maken om de totale energiefactuur met 20 % te doen dalen.

Enkele cijfers om de verankering van Eco & Co te illustreren:

- Het bezoekersaantal is van 456 personen in 2008 naar 954 deelnemers in 2011 gestegen;
- Het aantal energieaudits is van 22 audits in 2009 naar 60 in 2011 geëvolueerd, zijnde een verdrievoudiging op drie jaar tijd;
- In 2011 werden er 72 thuisbezoeken en 5 energiebegeleidingen verricht;
- En de dienst van de ecoarbeiders voerde het eerste jaar van zijn bestaan, nl. in 2011, al 79 tussenkomsten uit.

Een nieuwe samenwerking voor Eco & Co

Het 'Lokale Structuur'-project van de zone zuid dat door lokale partners (3 OCMW's, 3 Gemeenten en 3 verenigingen van het Habitat-netwerk) werd opgezet, vermeldt de mogelijkheid van een partnerschap met de interveniënten van elke structuur die tussenkomen op energievlak.

Voor Sint-Gillis zou Eco & Co tegemoet kunnen komen aan de behoeften van het deel van de inwoners van de gemeente dat het moeilijk heeft. Eco & Co heeft echter geen enkele rechtstreekse band met de Gewestelijke Energiehuizen die in de herfst van 2013 gelanceerd zullen worden. Hoewel bepaalde activiteiten op energievlak vergelijkbaar zijn (informatieverstrekking en sensibilisering - audit - voorstel van tussenkomst of uitrusting), beogen de activiteiten van Eco & Co een beperkter publiek (de inwoners van Sint-Gillis die het moeilijk hebben) en een ruimere waaier aan thema's in verband met de lokale Agenda 21 van het OCMW.

4. MEER INFORMATIE

Het Ecohuis
 Dienst Duurzame Ontwikkeling
 Dienst voor energiebegeleiding Eco & Co
 CAFA vzw / OCMW van Sint-Gillis
 Fortstraat 33 - 1060 Brussel
 Openingsuren: van 09u00 tot 12u30 en van 13u00 tot 16u30
 Tel.: 02/533.95.93
ecoandco@skynet.be

« In Sint-Gillis gaat Eco & Co actief op zoek naar vormen van overconsumptie." Nicole komt regelmatig in de Restos du coeur. Net als tal van andere inwoners van Sint-Gillis heeft ze de grootste moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Een situatie die er niet op verbeterd is met de stijging van de energiekosten. "Gelukkig had ik over Eco & Co gehoord en ben ik naar hun workshops gegaan. Ik heb er mijn tijd niet verdaan. Dankzij hen heb ik geld kunnen besparen. Weet je, voor een euro kan je een zonnenscherm voor in de auto kopen. En als je die achter je radiator plaatst, doet hij dienst als warmtereflector! Op die manier kan je voor een euro heel wat geld besparen! »

² Uittreksel uit 'Soir': ROBERT, FRANCOIS, pagina 9, woensdag 24 december 2008

